

РОЂЕНИ И УМРЛИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

BIRTHS AND DEATHS IN REPUBLIKA SRPSKA

Благи пад броја живорођених

У Републици Српској је у 2017. години укупано рођено 9 339 живорођене дјеце, од тога 4 886 дјечака и 4 453 дјевојчица. У односу на 2016. годину, број живорођене дјеце у 2017. години био је мањи за 113. Од 2002. до 2017. године, Република Српска било је смањење броја живорођене дјеце. У истом периоду Република Српска је у просјеку сваке године имала 200 живорођене дјеце мање.

Просјечна старост мајке при рођењу првог дјетета у Републици Српској била је 27,3 године, односно 0,4 године већа него у 2016. години. Вишегодишњи подаци указују нам да жене одлажу рађање дјеце и да се старосна граница приликом рађања дјеце повећава.

Укупна просјечна старост мајке при рођењу дјетета у ЕУ-28, према посљедњем расположивом податку Еуростата (2016. године) била је 30,6, док је у Републици Српској просјечна старост у 2017. години била 29,0 година.

Од укупног броја живорођене дјеце, око 80,9% роди се у старости мајке од 20 до 34 године. Ред рођења дјетета задржава се на сличном нивоу као што је био у 2016. години. Око 46,4% мајки које су рађале у 2017. години, родиле су прво дијете, друго дијете око 37,0% мајки, а треће и више дјеце око 16,6% мајки. Око 60,5% мајки које рађају прво дијете, рађају у старосној групи 20-29, око 67,6% рађања другог дјетета је у старосној групи 25-34, а око 86,4% мајки треће дијете рађају у старосној групи 25-39.

Број живорођене ванбрачне дјеце забилjeжио је благи раст у односу на претходну годину

У Републици Српској учешће живорођене ванбрачне дјеце у укупном броју живорођених је повећано у односу на претходну годину за око 1,2%. Од укупног броја живорођене ванбрачне дјеце, 80,4% њихових родитеља живи заједно.

Већи број мртворођене дјеце

Укупан број мртворођене дјеце већи је за око 13,3% у односу на претходну годину. Највећа вриједност стопе мртворођених од 5,6% забилjeжена је у 2001. години, а у 2011. години је пала на 3%. У 2017. години стопа мртворођених износила је 1,8%.

Slight decrease in number of live births

Total number of live births in Republika Srpska in 2017 was 9,339, out of which 4,886 were boys and 4,453 were girls. Compared to 2016, there were 113 live births fewer in 2017. In the period 2002-2017, the number of live births in Republika Srpska was decreasing. In the given period, the number of live births has been decreasing on the average by 200 each year.

Average age of mother at birth of the first child in Republika Srpska was 27.3 years, which was 0.4 years more than in 2016. Data indicate that women postpone giving birth, thus the age of mother at birth has been increasing.

Total average age of mother at birth in the EU-28, according to the latest available data provided by Eurostat (2016), was 30.6, while in Republika Srpska this age in 2017 was 29.0 years.

Out of the total number of live births, approximately 80.9% were children born to mothers between 20 and 34 years of age. Birth order remained at almost the same level recorded in 2016. Approximately 46.4% of mothers who gave birth in 2017 gave birth to their first child, 37.0% to the second child, while approximately 16.6% of mothers gave birth to the third child or more. Approximately 60.5% of mothers gave birth to their first child between the ages of 20 and 29, approximately 67.6% of second child births were given by mothers between the ages of 25 and 34, while approximately 86.4% of mothers who gave birth to their third child were those in the age group between 25 and 39 years of age.

Number of live births outside marriage increased slightly compared to the previous year

In Republika Srpska, share of live births outside marriage in the total number of live births increased by approximately 1.2% in comparison with the previous year. Observing the total number of live births outside marriage, 80.4% of parents who got children lived together.

Increase in number of stillbirths

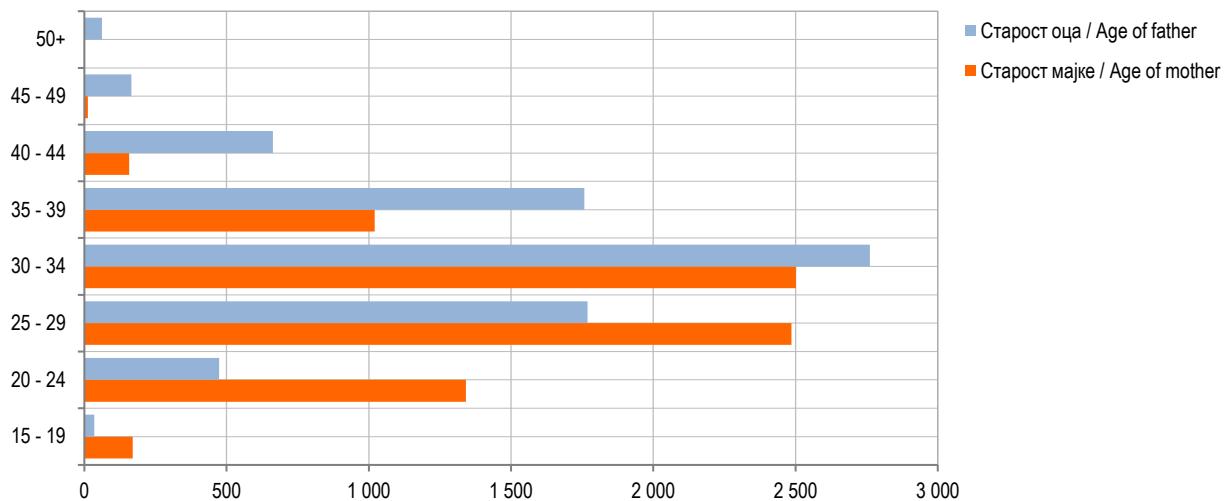
In comparison with the previous year, the total number of stillbirths was approximately 13.3% higher. The highest value of stillbirth rate was the one recorded in 2001, and it was 5.6%, while in 2011 it decreased to 3%. In 2017, stillbirth rate amounted to 1.8%.

1. ПРЕГЛЕД РОЂЕНИХ 1998–2017.
OVERVIEW OF BIRTHS, 1998–2017

	1998	2000	2005	2016	2017	
Живорођени	13 527	14 191	10 322	9 452	9 339	Live births
Мртворођени	56	52	40	15	17	Stillbirths
Живорођени ван брака	1 485	1 371	1 531	1 556	1 652	Live births outside marriage
Стопа наталитета	9,5	9,7	7,1	8,2	8,1	Natality rate
Стопа мртворођених	4,1	3,7	3,9	1,6	1,8	Stillbirth rate

2. ЖИВОРОЂЕНИ ПРЕМА СТАРОСТИ МАЈКЕ И РЕДУ РОЂЕЊА ДЈЕТЕТА, 2017.
LIVE BIRTHS BY AGE OF MOTHER AND BIRTH ORDER, 2017

Старост мајке	Ред рођења дјетета Birth order						Age of mother
	прво first	друго second	трће third	четврто fourth	пето и више fifth and more	укупно total	
УКУПНО	4 335	3 454	1 225	229	96	9 339	TOTAL
<15	-	-	-	-	-	-	<15
15–19	252	25	3	-	-	280	15–19
20–24	1 137	500	97	14	5	1 753	20–24
25–29	1 487	1 077	285	54	10	2 913	25–29
30–34	1 038	1 259	490	75	28	2 890	30–34
35–39	355	524	284	72	36	1 271	35–39
40–44	62	62	61	14	16	215	40–44
45–49	4	7	5	-	1	17	45–49

Графикон 1. Живорођена брачна дјеца према старости мајке и оца, 2017.
Graph 1. Live births in marriage by age of mother and father, 2017

Већи број умрлих

У 2017. години у Републици Српској је умрло 14 663 лица, од тога 7 363 мушкираца и 7 300 жена. У поређењу са 2016. годином, у Републици Српској је умрло 693 лица више. Највише умрлих је било у периоду јануар-март 2017. године око 29,5%, а најмањи број умрлих је био у периоду јун-август, око 22,5%.

Мушкарци живе краће од жена

Просјечна старост приликом умирања за мушкире у 2017. години била је 71,6 година, а за жене 77,4 година. Од 2010. године укупна просјечна старост приликом умирања порасла је за 2,4 године. У односу на 2016. годину, просјечна старост приликом умирања за жене и мушкире је у благом порасту. Од укупног броја умрлих, свако четврто лице умре испод 65 година старости.

Умрло 26 дјеце до једне године старости

Троје одојчади више је умрло у односу на претходну годину, а у 2017. години умрло је 13 дјечака и 13 дјевојчица. Око 73,1% умре у првих 10 дана послије рођења. У 2017. години стопа умрле одојчади била је 2,8‰. Према посљедњем расположивом податку Еуростата (2015. године) стопа умрле одојчади у ЕУ-28 била је 3,6‰. Стопа умрле одојчади у Републици Српској за 2017. годину била је мања од стопе умрле одојчади у ЕУ-28.

Increase in number of deaths

In Republika Srpska, 14,663 persons died in 2017, out of which 7,363 were male and 7,300 female. In comparison with 2016, there were 693 deaths more in Republika Srpska. The highest number of deaths occurred in the period January-March 2017, namely 29.5%, while the lowest number was that recorded in the period June - August, namely 22.5%.

Men live shorter than women

Average age at death for men in 2017 was 71.6, while for women this age was 77.4. Since 2010, total average age at death increased by 2.4 years. In comparison with 2016, average age at death for women and men recorded a slight increase. Observing the total number of deaths, one in four deceased persons was under the age of 65.

26 deaths of children under one year of age

There were three infant deaths more in comparison with the previous year, with 13 boys and 13 girls who deceased in 2017. Approximately 73.1% of deaths occurred during the first 10 days after birth. In 2017, the rate of infant deaths was 2.8‰. According to the latest available data provided by Eurostat (2015), the rate of infant deaths in the EU-28 was 3.6‰. Thus, the rate of infant deaths in Republika Srpska in 2017 was lower than the rate of infant deaths recorded in the EU-28.

3. ПРЕГЛЕД УМРЛИХ У ПЕРИОДУ 1998–2017. OVERVIEW OF DEATHS IN THE PERIOD 1998–2017

	1998	2000	2005	2016	2017	
Умрли	12 469	13 370	13 802	13 970	14 663	Deaths
Мушки	6 615	7 069	7 239	7 198	7 363	Male
Женски	5 854	6 301	6 563	6 772	7 300	Female
Стопа морталитета	8,7	9,1	9,5	12,1	12,7	Mortality rate
Умрла одојчад	112	103	37	23	26	Infant deaths
Мушки	67	57	20	17	13	Male
Женски	45	46	17	6	13	Female
Стопа смртности одојчади	8,3	7,3	3,6	2,4	2,8	Infant mortality rate
Просјечна старост приликом умирања						Average age at death
Мушки	64,9	65,2	67,5	71,0	71,6	Male
Женски	70,8	71,2	72,5	76,9	77,4	Female

Болести крвотока водећи узроци смрти

Водећи узрок смрти у Републици Српској биле су болести крвотока. Од укупног броја умрлих, око 49,0% умре од поменутих болести. Жене умиру од болести крвотока за 10,3% више од мушкараца. Сљедећи водећи узрок смрти су тумори. У Републици Српској од тумора је умрло укупно 20,6%. Мушкари умиру од тумора за 16,2% више од жене.

Насилне смрти

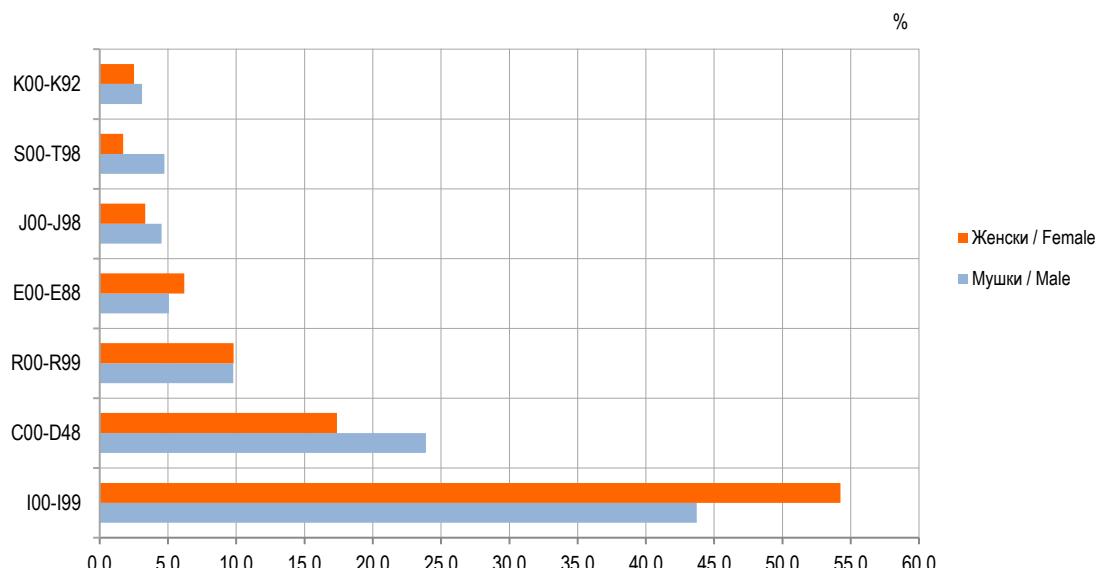
У Републици Српској у односу на претходну годину дошло је до смањења броја насиљних смрти за 3,6%. Укупан број убиства износио је 16, самоубистава 180, а несрећних случајева 214. У укупном броју насиљних смрти мушкари учествују са 73,7%. Око 82,2% самоубистава се десило у старости већој од 45 година.

Diseases of the circulatory system – main cause of death

Main cause of death in Republika Srpska were diseases of the circulatory system. Out of the total number of deaths, 49.0% were due to this type of diseases. Percentage of women who died due to diseases of the circulatory system was 10.3% higher than that of men. The next most frequent cause of death were tumors, with 20.6% of deaths in Republika Srpska being caused by them. Percentage of men who died due to tumors was 16.2% higher than that of women.

Violent deaths

In Republika Srpska, in comparison with the previous year, a decrease by 3.6% was recorded in number of violent deaths. The total number of homicides was 16, while there were 180 suicides and 214 accidents. In the total number of violent deaths, men participated with 73.7%. Approximately 82.2% of suicides occurred in the age group of persons older than 45 years of age.

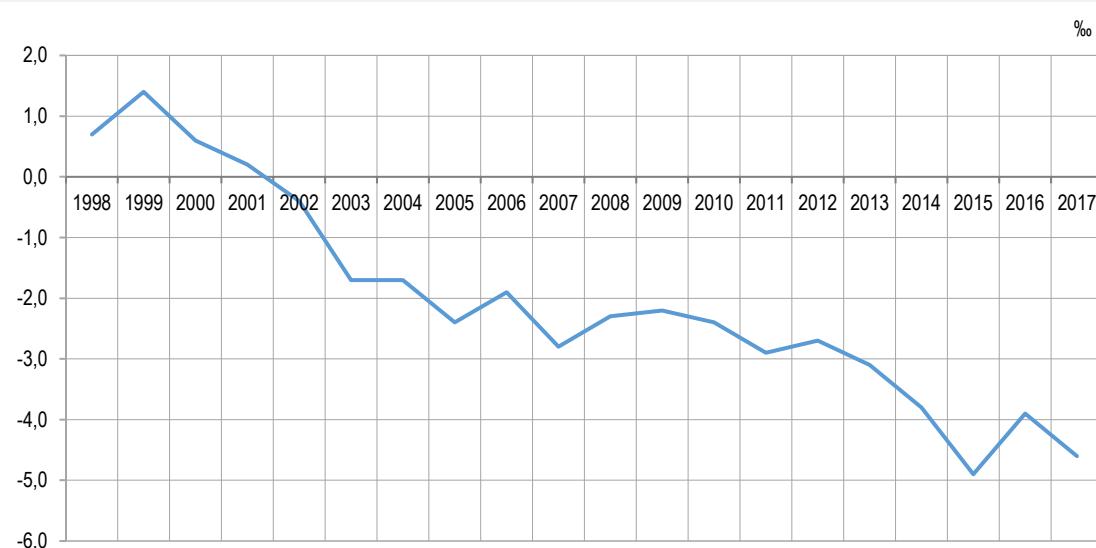
Графикон 2. Водећи узроци смрти према полу, 2017.
Graph 2. Main causes of death by sex, 2017

Природни прираштај

Од 2002. године природни прираштај Републике Српске је негативан, а највећа негативна вриједност забиљежена је у 2015. години, - 4,9‰. Континуитет пада природног прираштаја указује на све већи број умрлих, а мањи број живорођених. У односу на 2016. годину стопа природног прираштаја већа је за 0,3‰.

Natural increase

Since 2002, natural increase in Republika Srpska has been negative, while its highest negative value was the one recorded in 2015, namely - 4.9‰. A continued decrease in natural increase indicates a growing number of deaths and a lower number of live births. In comparison with 2016, natural increase rate was 0.3‰ higher.

Графикон 3: Стопа природног прираштаја Републике Српске 1998–2017.
Graph 3. Natural increase rate in Republika Srpska, 1998–2017

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Извор података

Извештајне јединице прикупљања статистичких података о рођеним и умрлим лицима су матични уреди Републике Српске.

Дефиниције и објашњења

Природни прираштај је разлика између броја живорођене дјеце и броја умрлих лица.

Општа стопа наталитета представља однос између броја живорођених и процијењеног броја становника у посматраној години.

Општа стопа морталитета представља однос између броја умрлих и процијењеног броја становника у посматраној години.

Општа стопа природног прираштая представља разлику између стопе наталитета и стопе морталитета у посматраној години.

Стопа смртности одојчади представља однос између броја умрле дјеце до једне године старости на 1 000 живорођених у посматраној години.

Општа стопа мртворођења представља број мртворођених на 1 000 живорођених у посматраној години.

Просјечна старост мајке представља просјечну годину њене старости приликом рађања дјетета.

Просјечна старост умрлог лица представља просјечну годину приликом умирања.

Source of data

Reporting units for the collection of statistical data on births and deaths are registration offices in Republika Srpska.

Definitions and explanations

Natural increase represents the difference between number of live births and number of deaths.

General natality rate represents the ratio between number of live births and population estimate in the referent year.

General mortality rate represents the ratio between number of deaths and population estimate in the referent year.

General natural increase rate represents the difference between natality and mortality rates in the referent year.

Infant mortality rate represents the number of deaths of children under 1 year of age per 1 000 live births in the referent year.

General stillbirth rate represents the number of stillbirths per 1 000 live births in the referent year.

Average age of mother represents the average age of mother at childbirth.

Average age of deceased persons represents the average age at death.

SYMBOLS

- no occurrence

ЗНАКОВИ

- нема појаве

Саопштење припремило: Одјељење статистике становништва, образовања и правосуђа

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Владан Сибиновић, главни уредник – Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – Е-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Population, Education and Crime Statistics Division

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mlađenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General - Vladan Sibinović, Editor in chief – Annual periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged